

DET KONGELIGE
KOMMUNAL- OG REGIONALDEPARTEMENT

Ot.prp. nr. 70

(1999-2000)

Om lov om lønnsnemndbehandling av
arbeidstvisten mellom Det norske
maskinistforbund og Kommunenes
Sentralforbund i forbindelse med
tariffrevisjonen per 1. mai 2000

*Tilråding fra Kommunal- og regionaldepartementet av 9. juni
2000, godkjent i statsråd samme dag.*

1 Innledning

Kommunal- og regionaldepartementet legger med dette frem forslag om at arbeidstvisten mellom Kommunenes Sentralforbund og Det norske maskinistforbund i forbindelse med tariffrevisjonen per 1. mai 2000 skal avgjøres av Rikslønnsnemnda. Departementet fremmer samtidig forslag om at det blir forbudt å iverksette eller opprettholde arbeidskamp for å løse tvisten.

2 Partsforhandlinger og mekling

Twisten er oppstått i forbindelse med tariffrevisjonen per 1. mai 2000. Det har vært ført forhandlinger mellom Kommunenes Sentralforbund og arbeidstakerorganisasjonene om revisjon av de respektive tariffavtaler i kommunesektoren. Organisasjonene på arbeidstakersiden brøt forhandlingene, og varsel om plassoppsigelse kom inn til Riksmeklingsmannen torsdag 4. mai 2000. Riksmeklingsmannen nedla samme dag forbud mot arbeidsstans og innkalte partene til mekling. Fredag 19. mai 2000 begjærte arbeidstakerorganisasjonene meklingen hevet med fristutløp torsdag 25. mai kl 24.00. Avsluttende mekling ble holdt 25. mai og fortsatte utover natten og fredagen 26. mai. Meklingen resulterte i at alle organisasjonene med unntak av Det norske maskinistforbund (YS-K), Fellesorganisasjonen for barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere (LO-K) og Norsk Lærerlag anbefalte det fremlagte meklingsforslaget. Det norske maskinistforbund, Fellesorganisasjonen for barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere og Norsk Lærerlag iverksatte deretter den varslede streiken blant sine medlemmer.

Det norske maskinistforbund tok 26. mai ut medlemmer i streik på følgende steder:

Sted:	Arbeidstakere i streik:
Buskerud Sentralsykehus	8
Kongsberg Sykehus	5
Ringerike Sykehus	7
Haukeland Sykehus	14
Sentralsykehuset i Møre og Romsdal	9
Innherred Sykehus	5
Nordland Sentralsykehus	12
Regionsykehuset i Tromsø	9
Totalt:	69

Kommunal- og regionalministeren innkalte Det norske maskinistforbund og Kommunenes Sentralforbund til møte tirsdag 6. juni 2000 kl 20.30. Statsråden informerte om at Regjeringen, på grunn av de alvorlige konsekvensene streiken nå hadde fått, hadde besluttet å fremme forslag om tvungen lønnsnemndbehandling av arbeidstvisten. På forespørsel fra statsråden meddelte Det norske maskinistforbund at medlemmene ville gjenoppta arbeidet i løpet av en time.

3 Omfang og virkninger av konflikten

Kommunal- og regionaldepartementet har blitt holdt løpende orientert av Statens helsetilsyn om virkninger av konflikten, og deres vurderinger av streikens konsekvenser.

Om kvelden tirsdag 30. mai innkalte kommunal- og regionalministeren Det norske maskinistforbund til et møte. Bakgrunnen for møtet var en rapport fra Statens helsetilsyn om at beredskapssituasjonen ved Regionsykehuset i Tromsø var uklar og at dette innebar risiko for at det kunne oppstå situasjoner som kunne true pasientenes liv og helse. Natt til onsdag 31. mai ble Kommunenes Sentralforbund og Det norske maskinistforbund innkalt til et nytt møte hos kommunal- og regionalministeren. Situasjonen ved Regionsykehuset i Tromsø var fortsatt uklar både på grunn av mangel på dispensasjonssøknader og behandlingen av disse. Det norske maskinistforbund forsikret på møtet at liv og helse ikke skulle settes på spill, og at de ville behandle eventuelle dispensasjonssøknader så raskt som mulig. Etter dispensasjonssøknad fra Regionsykehuset om morgenen 31. mai gav Det norske maskinistforbund kl 09.00 dispensasjon for maskinist i beredskapsvakt ved Regionsykehuset i Tromsø.

Kommunal- og regionaldepartementet mottok om ettermiddagen 6. juni 2000 en ny rapport fra Statens helsetilsyn hvor helsetilsynet konkluderte med at liv og helse nå var i fare på grunn av maskiniststreiken ved Innherred sykehus. I rapporten heter det blant annet:

«Fylkeslegen meddeler at maskinistene ved Innherred sykehus ikke lenger har beredskapsvakt ved sykehuset, at fyrkjelen går uten tilsyn og at det i øyeblikket ikke finnes maskinist på sykehuset eller i beredskapsvakt.

Statens helsetilsyn viser til hva vi tidligere har meddelt som nødvendig teknisk beredskap ved sykehus i forbindelse med maskiniststreiken ved Regionsykehuset i Tromsø, hvordan slik manglende beredskap umuliggjør forsvarlig sykehusdrift og ivaretagelse av øyeblikkelig hjelp plikten, og at slik manglende beredskap utgjør en trussel mot liv og helse.»

I rapporten fra Fylkeslegen i Nord-Trøndelag til Statens helsetilsyn av 6. juni fremgikk følgende:

«Norsk maskinistforbund trekker tidligere dispensasjonssøknader tilbake, maskinistene har forlatt sykehuset og det er ingen til å betjene sykehusets tekniske installasjoner (oljekjeler, heiser, brannsystem osv.) kopi av fax fra NMF legges ved. Fylkeslegen betrakter denne opptrappingen som svært alvorlig fordi det nå ikke er noen til å overvåke sikkerheten.»

4 Konklusjon

Etter en helhetsvurdering har Kommunal- og regionaldepartementet kommet til at hensynet til liv og helse taler for at arbeidstvisten mellom Det norske maskinistforbund og Kommunenes Sentralforbund nå blir løst uten ytterligere arbeidskamp.

Norge har ratifisert flere ILO-konvensjoner som verner organisasjonsfriheten og streikeretten (konvensjon nr. 87, 98 og 154). Slik konvensjonene har vært tolket av ILOs organer er det bare adgang til inngrep i streikeretten dersom streiken setter liv, helse eller personlig sikkerhet for hele eller store deler av befolkningen i fare. Sosialpakten under Europarådet har i artikkel 6 nr. 4 en tilsvarende bestemmelse som verner streikeretten. Artikkel 6 må imidlertid ses i sammenheng med artikkel 31, som åpner for at det ved lov kan foretas begrensninger i streikeretten som er nødvendige i et demokratisk samfunn til vern av andre menneskers frihet og rettigheter, eller til vern av offentlige interesser, den nasjonale sikkerhet og moral i samfunnet. Høyesterett behandlet i en dom av 10. april 1997 gyldigheten av et streikeforbud i provisorisk anordning av 1. juli 1994. Høyesterett slo i dommen fast at praksis med bruk av tvungen lønnsnemnd for å løse arbeidstvister når betydelige samfunnsinteresser tilsier det, ikke er i strid med alminnelige rettsprinsipper av grunnlovsmessig karakter. I forhold til Norges folkerettslige forpliktelser pekte Høyesterett på at Norge aldri har akseptert at bruk av tvungen lønnsnemnd, når betydelige samfunnsinteresser tilsier det, skulle være i strid med ILO-konvensjonene.

På denne bakgrunn er Kommunal- og regionaldepartementet av den oppfatning at et vedtak om tvungen lønnsnemnd i den omhandlede arbeidskonflikten er innenfor rammen av de konvensjoner Norge har ratifisert. Det ville uansett være uforsvarlig å ikke gripe inn i konflikten.

Kommunal- og regionaldepartementet

tilrår:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om lov om lønnsnemndbehandling av arbeidstvisten mellom Det norske maskinistforbund og Kommunenes Sentralforbund i forbindelse med tariffrevisjonen per 1. mai 2000.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r:

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om lønnsnemndbehandling av arbeidstvisten mellom Det norske maskinistforbund og Kommunenes Sentralforbund i forbindelse med tariffrevisjonen per 1. mai 2000 i samsvar med et fremlagt forslag.

Tilråding fra Kommunal- og regionaldepartementet ligger ved.

**Forslag til lov om lønnsnemndbe-
handling av arbeidstvisten mellom
Det norske maskinistforbund og
Kommunenes Sentralforbund i
forbindelse med tariffrevisjonen per 1.
mai 2000**

§ 1

Twisten mellom Det norske maskinistforbund og Kommunenes Sentralforbund i forbindelse med tariffrevisjonen per 1. mai 2000 skal avgjøres av Rikslønnsnemnda.

Reglene i lov av 19. desember 1952 nr. 7 om lønnsnemnd i arbeidstvister får tilsvarende anvendelse.

§ 2

Det er forbudt å iverksette eller opprettholde arbeidskamp eller bloкаде til løsning av tvisten.

§ 3

Loven her trer i kraft straks.

Loven opphører å gjelde når Rikslønnsnemnda har avsagt kjennelse i tvisten.
